

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 215

Maribor, ponedeljek 21. septembra 1930

»JUTRA«

izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš. po tarifu
Oglaš. sprejema tudi oglašni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Morosini — Karagjorgje

VELIKO OGORČENJE V ČEŠKI JA VNSTI NAD NAJNOVEJŠO ITALIJANSKO PROVOKACIJO. — POZIV K ENERGIČNEMU BOJKOTU.

RIM, 22. septembra. Agenzia Stofani javlja, da je italijanska preiskovalna komisija ugotovila, da parnika »Morosini« ne zadene nobena krivda na katastrofi, ki je zadela jugoslovanski parnik »Karagjorgja« v Pašmanskem prelivu.
PRAGA, 22. septembra. Sklep italijanske preiskovalne komisije je izzval v vsej češki javnosti silno ogorčenje. Listi se zgražajo nad to novo provokacijo in naglašajo, da se mora izvesti dosleden bojkot proti vsemu, kar prihaja iz Italije. Namestnik staroste Češke sokolske zveze, Vincenc Stěpanek, je izjavil, da je ta dogodek nekaj nezasišane v evropski javnosti in da bo češko Sokolstvo izvršilo oficijelne korake pri merodajnih činiteljih radi te zadeve. Zvečer bo imelo predsedstvo sejo, na kateri se bo določilo nadaljnje postopanje.

Po mnenju Stěpaneka bo Češka sokolska zveza izročila ves materijal, zbran na podlagi izjav članov ČOS, ki so bili za časa katastrofe na »Karagjorgju«, zunanjemu ministrstvu, da vložijo oster protest proti italijanski vladi. Stěpanek je dalje izjavil, da je že pred nekaj dnevi dobil od staroste dr. Scheinera informacijo o italijanskih trditvah, da so Čehi med prevozom v Zader pokradli na »Morosiniju« za 600.000 Din srebra in da zahteva italijanska paroplovna družba za njihov prevoz s »Karagjorgja« v Zader od Jadranske plovitbe 300.000 Din odškodnine. Po vsej češki javnosti vlada radi teh zahtev in sumničen velikansko razburjenje proti Italiji. Že sedaj je gotovo, da Čehi topot ne bodo pustili italijanskih laži brez posledic.

Dve veliki jugoslovenski manifestaciji na Hrvaškem

zaznamuje včerajšnja nedelja: odkritje spomenika kralju Petru Osvoboditelju v Sisku in obisk ministrskega predsednika generala Živkovića v Zagrebu. Ob navzočnosti mnogotisočglavih, zlasti kmečkih množic naroda iz Siska in bližnje ter daljne njegove okolice je bil včeraj v Sisku odkrit spomenik kralju Petru in so zlasti znameniti govori kmetov-govornikov Kuzmaka in Ivana Radića, ki sta oba soglasno povdarjala, da je hrvaški kmet s polno dušo udan vladarski hiši, ki je izšla iz kmečkoga doma in da hoče hrvaški kmet z vsemi svojimi silami čuvati ujedinjenje in svobodo naroda v veliki in edinstveni Jugoslaviji.

Niž manj pomembne pa so bile mo-gočne manifestacije Zagrebčanov in okoličanov, ko je včeraj prispel v Zagreb predsednik vlade general Živkovič. Ogromne množice, 40.000 ljudi, so se udeležile sprejema na kolodvoru in so manifestirale po ulicah za edinstveno Jugoslavijo. Nepopisne so ovacije, s katerimi je narod sprejel predsednika vlade na kolodvoru in ga spremljal ves čas do Jelačićevega trga, do kamor je šel peš. Kasneje so se množice zopet zbrale pred bankim dvorom in prilejale ponovne ovacije Živkoviću, Jugoslaviji in kraljevski hiši. Velike manifestacije so se vršile tudi pred francoskim in češkoslovaškim konzulatoma, kjer so množice burno vzklikale zavezniskim državam.

Sisak in Zagreb sta včeraj svečano manifestirala voljo za sodelovanje pri konsolidaciji Jugoslavije na temelju manifestata od 6. jan. 1929 in zadnje vladine deklaracije.

Italijani in je bi'a njihova misija zelo sumljiva. Isto velja glede najnovije odredbe, da se smejo grški otroci vzgajati v osnovnih šolah le v grškem maternem jeziku. Odredba je naperjena v prvi vrsti proti raznim italijanskim šolam v Atenah, Piraju, Solunu in drugih obmorskih mestih. Razumljivo je tedaj, da so grški listi soglasno z ostalim tiskom sveta obsodili tržaško justifikacijo in da so se odnošali med Atenami in

Sklepi jugoslovansko-bolgarske komisije se izvajajo

BEOGRAD, 22. septembra. Sklepe jugoslovansko-bolgarske komisije, ki je nad mesec dni poslovala v Vrnjački Banji, izvršuje pet komisij, sestavljenih iz naših in bolgarskih predstavnikov, na terenu samem. Delo teh komisij je rodilo doslej dobre rezultate. Glavna komisija se bo oktobra zopet sestala v Caribrodu, da reši nove zadeve in jih od-da podkomisijam v izvršitev.

Papež hvali Mussolinija

RIM, 22. septembra. Papež je imel pred 150 italijanskimi duhovniki govor, v katerem je izražal svoje izredno zadovoljstvo, da je bil dosežen med cerkvi in fašizmom sporazum. Hvalil je posebno Mussolinija, ker je odpravil italijanski nacionalni praznik 20. septembra kot spomin na zavzetje Rima, češ da je prišlo vsled tega še do večjega zblizanja med cerkvi in fašizmom.

Pred pogajanjmi v Berlinu

BERLIN, 22. sept. Vlada bo imela jutri sejo, na kateri bo določila smer-nice svojega programa, na podlagi katerih bo stopila potem v stike s posameznimi strankami, da se ustvari velika koalicija. Nemški državni zbor se bo sestal k prvi seji 13. oktobra.

Železniška nesreča

MILAN, 22. septembra. V bližini postaje Rimini je milanski potniški vlak trčil v neki tovorni vlak. Dva voza sta bila pri tem popolnoma razbita, 1 potnik ubit, 12 pa ranjenih. Kurjaču potniškega vlaka je odtrgalo obe nogi.

Rimom silno ohladili. Sklicevanje balkanske konference je morda prvi odkriti znak Grčije, da se hoče tesno nasloniti na sosedne države, med katerimi naj bi se odstranili vsi spori. Da bi pomenilo to odtegnitev vsega Balkana izpod italijanskega upliva, ni treba naglašati. Mi v popolnem uspehu te konference sicer še dvomimo, a eno je za nas važno: Italija svojo igro v Atenah izgublja, če je ni že docela izgubila.

Nasilen madžarski šofer.

Nocoj krog 3. zjutraj je stražnik pred kavarno Vollgruber na Frankopanovi ulici zapazil šoferja in lastnika avtotaksija Jos. Bolvarija, rodost iz Osjeka, stanujočega v Pobrežju, da je bil precej vinjen. Zato ga je mirno opozoril, naj pri vožnji pazi. Bolvari pa je začel kričati nad stražnikom, češ, kaj, da on ne zna voziti, ter da on ni Slovenec, ampak Madžar. Pasant P., ki je bil prisoten, ga je opozoril, naj ne izziva, Bolvari pa mu je dal zaušnico. Ko ga je stražnik hotel legitimirati, je skočil k avtu, vzel tam železno palico in udaril z njo pasanta P. s tako silo po glavi, da je ta nezavesten obležal. Ko mu je stražnik iztrgal železo in ga hotel aretirati, se je Bolvari zagnal v stražnika in mu izdrl iz rok železo in pendrek, nakar je stražnik zagrabil za revolver in Bolvarija pozval, naj oboje odda, ker bo sicer rabil orožje. Bolvari je stražniku z levico dal pendrek, nato pa skočil v avto in začel zadenski voziti. Stražnik je šel za njim. Bolvari pa je avto nenadoma z vso silo zagnal proti stražniku, da bi ga povozil, pa je stražnik spretno odskočil. Bolvari pa je z vso brzino vozil zdaj naprej zdaj nazaj, hoteč stražnika na vsak način povoziti. Stražnik se je moral umakniti na stopnice. Bolvari pa je izstopil in zopet začel kričati. Stražnik ga je prijel, toda Bolvari se je branil, da sta oba padla. Šele ko sta prihitela še dva druga stražnika, se je posrečilo razdivjanega Madžara ukrotiti, zvezati in spraviti v policijske zapore. Tam pa je Bolvari naenkrat simuliral popolno pijanost. Na licu mesta v Frankopanovi ulici se je seveda nabralo polno radovednežev. Bolvari se bo zagovarjal pred sodiščem radi javnega nasilja in telesnih poškodb. Menimo, da je dovolj šoferjev in avtotaksarjev domačinov, čemu rabimo v Mariboru Madžare? Osjeka!

Na meji aretirani

je bil včeraj 30letni Florian Vidovič iz Podlehnik, ki je bil pred časom kot nadležni tujec izgnan iz Avstrije, se je klatil sedaj delj časa brez posla okrog, včeraj pa je hotel zopet v Avstrijo. Oddan je sodišču radi potepuštva.

Nesreča v kamnolomu.

V makolskem kamnolomu zaposleni 42letni Anton Kropec, doma iz Sv. Ane v Slov. gor., je postal žrtev predčasne eksplozije dinamičnega naboja. Pri miniranju večje skale ga je eksplozivna snov ožgala po glavi in telesu tako opasno, da je omedlel. Njegov tovariš Franc Kodrič iz Makol se je odločil, da odpremi ponesrečenega druga k Sv. Ani v Slov. goricah, ker je Kropec želel v svoj rojstni kraj. Ko pa sta z vlakom dospela v Maribor, je ponesrečeni Kropec tako oslabil, da so ga morali odpeljati v bolnico.

Cigani ukradli žrebca in voz izpred gostilne.

Prav drzno tatvino beleži včerajšnja kronika z dežele. Izpred znane Štokove gostilne pri Devici Mariji v Brezju so cigani odpeljali žrebca z vozom vred, lasti Jurija Kosiča, posestnika pri Dev. Mariji v Brezju. Oškodovančeva žena Ana je sicer videla, kako so cigani odpeljali konja. Toda, ko je pohitela, da poišče svojega moža, so že dirali cigani proti — Pobrežju. Vse pobegne oči ništvata na Teren in ostale do sedaj brez...

Italija in Grčija

Med vsemi balkanskimi državami vodi Grčija brez dvoma najmanj izrazito zunanjo politiko. Med tem ko se v vsej Evropi ustvarjajo nove politične grupacije, se atenska vlada slej ko prej varuje vsake jasne opredelitve. Njena težnja je, da bi obdržala z vsemi sosednjimi državami, kakor tudi z velesilami, prijateljske odnose. Iz te želje je bila tudi porojena inicijativa za balkansko konferenco, ki bo v kratkem sklicana in na katero so bile povabljene vlade v Tirani, Sofiji, Beogradu in Bukarešti, čeprav je med temi državami zelo težko najti skupno politično platformo.

Zadržanje Grčije pa je do neke mere razumljivo, če upoštevamo, da jo razni interesi vežejo tako na Francijo kakor na Italijo. Ti interesi so deloma zgolj političnega, deloma pa tudi gospodarskega značaja. In faktično je izgledalo se do nedavna, da se šanse Francije in Italije v Grčiji drže v popolnem ravno-vesju, čeprav sta tako Pariz kakor Rim skušala pritegniti najjužnejšo balkansko državo v svojo interesno sfero. Nekaj časa je celo izgledalo, da je Rim močnejši in bi bil to gotovo tudi postal, da ni Mussolini s svojo brezglavo fašistično taktiko sam podrl temeljev, na katerih je gradil. Stvar je zelo podobna oni z Romunijo, kjer so Italijani še nedavno skušali ojačiti svoj politični upliv in zmanjšati stabilnost Male antante, pri tem so pa odkrito objubljali tudi Budimpešti izpolnitev njenih revizionističnih fantazij.

Prvo, kar je znatno oddaljilo Atene od Rima, je bila uvedba italijanskega protektorata nad Albanijo. To dejstvo samo na sebi bi še ne bilo odločilno uplivalo na Grčijo, povečala pa ga je albanska, po Italijanih inscenirana in vzdrževana iredentistična agitacija v severozapadni Grčiji, kjer žive albanske manjšine. Druga usodna pogreška Italije je bila politika napram grški narodni manjšini v južni Albaniji. Že to troje je ogorčilo grški tisk in oddaljilo simpatije grškega naroda od Italije.

Sledili so pa kmalu še drugi italijanski koraki, ki jih v Atenah niso mogli odobravati. Italijansko koketiranje s Turčijo in Bolgarijo, posebno še podpiranje makedonstvujuščih, ki ogrožajo pravtako mir na grški kakor na naši meji. Najtežje nesoglasje, ki deli Atene od Rima, je pa italijansko postopanje z Grki na po Italiji anektiranih dodekaneških otokih. Italija postopa s temi svojimi državljani na podoben način kakor s Slovenci in Hrvati na Primorskem. Da, skuša jih celo pokatoličiti. To je dalo povod, da je atenska akademska mladina že večkrat dala duška simpatijam za svoje zatirane brate in da so o tem že ostro govorili celo vodilni listi.

Nedavno so tudi naši listi zabeležili vest, da je atenska vlada ostro nastopila proti katoliškim misijonarjem, ki so hodili po Grčiji v krogu pravoslavnih listov. Ti misijonarji so vsi do zadnjega

Pred pričetkom 11. gledališke sezone

NEKAJ PREDSEZONSKIH PRIJATELJSKIH MISLI. — ABSTINENCA ŠIRŠIH LJUDSKIH PLASTI. — GLEDALIŠČE LJUDSKO-VZGOJNI FAKTOR. — GLOTNE TEŽKOČE? — NEVEDNOST. — IZPOPOLNITEV ABONEMENTA UMETNA. — ORGANIZACIJE NA DELO!

Se dober teden in otvorila se bodo zopet vrata mariborske Talije. Alarm za ta važen dogodek je že dolgo iznešen v javnost: deloma bolestna, deloma razveseljiva obvestila o spremembah v ansamblu, časnikarski razgovori z gg. režiserji, plakatiranje repertoarja, večkratna vabila na abonement, obvestila o vsakodnevni vajah na odru... vse to kaže na mrzlične priprave za novo sezono.

Po dosedanjih perspektivalih merodajnih gospodov se nam obeta letos sezona s pestrim repertoarjem — ne glede na večno denarno krizo, ki kljub vsem mogočim sanacijam noče prizanesti našemu edinemu obmejnemu poklicnemu odru.

Kot dolgoleten in stalen gost priznavam, da je trdna volja, marljivost, vztrajnost ter požrtvovalna ambicija osebja na eni, ter nemala odpornost in budna pozornost g. upravnika na drugi strani situacijo neštetokrat rešila, da smo lahko veseli, če se sploh stalno gledališče imamo... Tudi trditev, da je Maribor pri težkih razmerah dajal umetnosti toliko tributa kakor malokdo, drži brezpogojno.

Da je publika (namreč »stalni kader«) že vzgojena in razpolaga z visoko razvitem umetniškim čutom, je neizpodbitno. Žal je ta »stalni kader« takšen, da je kritika večkrat čisto upravičeno ošvrknila »zevaajoče prostore«, »praznočo«, »ležernost« itd. in to pri najlepših dramah! Lastna večletna opazovanja so me na žalost uverila, da naše gledališče ni v pravilnem odnosu z mariborsko publiko, oziroma — obratno.

Gledališka uprava je večkrat čisto pravilno povdarjala, da mora naš teater biti umetniški ljudsko-vzgojni faktor. Ponovno se je z izbranim repertoarjem skušalo približati najširšim ljudskim plastem. Za trajno — žal — teh plasti ni bilo mogoče pridobiti. S tem pa ni rečeno, da mase niso za gledališče dovzetne! Nasprotno! Širše ljudske plasti so željne razvedrila in izobrazbe, le čas in denar sta nepremostljivi oviri, ki onemogočata večkrat obisk gledaliških predstav.

Vem, da bi bil to najhvaležnejši del gledališke publike, zato sem stopil v svrhu informacij v stik z nekaterimi znanci, ki so načeloma vsi prijatelji Talije.

Strojevodja V. jo je ravno mahal s kolodvora, ko sem ga vprašal, če bova zopet šla gledat Cankarja v gledališče, kot lani pri delavski predstavi. »O, to pa to! Žena še sedaj vedno govori o dolini šentflorjanski. Kedaj pa bo zopet kaj?« Razložil sem mu, da bo kmalu otvoritev in bo letos prav lep spored iger. Za mal denar lahko vidi vse. Takaj je bil navdušen za abonement, samo za gotov dan v tednu bi mu bilo najljubše, ker bi šli vsi: on, žena in hčerka. Tudi »turnus« v službi si lahko uredi, da je dotičen večer prost. Pa še več prijateljev bi pridobil, ki še ne vedo, kaj je gledališče!

Tudi M., tovarniška delavka, je lani na pobudo neke delavske zaupnice videla delavsko predstavo — prvič v slovenskem Mariboru. Čeprav slabo zasluži, bi 20 Din mesečno za sedež rada žrtvovala, da se včasih razvedri v gledališču. A o abonementu ji stvar ni podrobno znana, ker je nihče ni zainteresiral, kakor sploh stotine drugih tovarišic, ki se na tihem navdušujejo za teater. »Še slovenski se bom naučila« je radostno pripomnila. Le nesiguren dan predstav ji ni povolji, ker si ob večerih s šivanjem prisluzi še kaj za približek. Ako bi bil gotov dan v tednu ali v 14 dneh določen, bi se lahko na to ozirala. Najljubša bi ji bila pač sobota.

Železničar P. je bil že 2 krat z otroki v gledališču. Pa ga je vsaka predstava v družino stala 60 Din. Česar ni...

danes več ne premore. Povedal sem mu, da gre lahko za isto ceno 2—3 krat mesečno v gledališče s celo družino in videl bo vse predstave. Ni mi hotel verjeti, da so mogoče take ugodnosti. Takoj bi bil — kljub slabi plači — pripravljen sprejeti tako pridobitev kot svoje stalno razvedrilo, le negotovi dan predstav ga ni mogel navdušiti.

Železničar J., stalni posetnik »Ljudske univerze« v predmestju, je bil pred leti, ko so bile še plače zadovoljive, enkrat v gledališču pri »Mogočnem pristanu«. Še dandanes se mu včasih sanja o »Turkih«. Seveda bi rad večkrat šel, a tam je samo za »gospodo!« Kako pa naj zmorem za en večer za 1 vstopnico 20—30 Din. Videl sem, da nima pojma o cenah niti o abonementu! Ves navdušen je bil, ko sem mu razjasnil abonement, le dan predstave bi moral vedeti in šlo bi jih še več, čeprav iz — predmestja.

Končno sem uvidel, da zadeva ni tako brezupna! Ako je lani s pomočjo srednjih slojev število gledalcev pri vseh vpriporitvah enega komada doseglo povprečno 1000, bi se to število s pridobitvijo nižjih uradnikov, železničarjev in delavcev dalo podvojiti.

Mnogo bi v tem oziru mogle storiti organizacije, ki bi naj svojemu članstvu raztolmačile pomen gledališča in razne ugodnosti. Agitacija od moža do moža!

Gotovo je tudi naši »gledališki politiki« mnogo ležeče na tem, da se število abonementov zviša. Morda bi se dal eden ali drugi red abonementa odrediti tako, da bi dobil predstavo vedno ob istem dnevu v tednu. Če se ne motim, so svojčas tudi »podeželski« abonenti dobivali predstave stalno vsak drugi četrtek. To bi marsikomu ugajalo in naše gledališče bi sčasoma postalo pravo ljudsko shajališče.

Vsekakor pa je potrebna tudi od strani uprave večja propaganda in podaljšanje roka za abonente vsaj do 1. oktobra.

Tako bo končno gledališče dostopno vsem, ki jim je namenjeno!

Iz železniške službe.

Za uradnika v železniških delavnicah v Mariboru sta z rešitvo prometnega ministra imenovana g. Venčeslav Širok in gdč. Franja Potočnjak.

Iz zdravstvene službe.

Za pristava Zdravstvenega doma v Mariboru je z rešitvo ministra za narodno zdravje imenovan dr. Hamdija Bravo.

Pondeljek Torex
SVENGALI
Velika kavarna.

Sprememba posesti.

Inž. Leon Dolkowski je prodal svojo hišo v Koseskega ul. 16 Santini Catinelli iz Ruš za 169.000 Din.

Izobraževalni tečaji Ljudske univerze v Mariboru.

Otvorili se bodo tudi letos izobraževalni tečaj za vse predmete v obsegu snovi meščanskih šol. Predavanja se prične dne 1. oktobra ob osmih na deški meščanski šoli, Krekova ulica. Ob tej priliki se sprejemajo prijave, pisemne prijave pa na naslov Ljudske univerze, Krekova ulica 18.

Koncert Karlo Rupel.

Opozorjamo ponovno na koncert našega violinista, ki se vrši danes zvečer v Apolo-kinu.

Iz drvečega avtobusa padel.

Ko je včeraj avtobus št. 1, ki vozi z Glavnega trga do vojašnice Kralja Petra, zavil v Dvořakovo ulico, je 23letni monter pri mestnem električnem podjetju Konrad Cizer padel skozi vrata drvečega avtobusa ter se pobil na obrazu in temenu. Ponesrečenca so vrnili v bolnišnico.

Mariborski in dnevni drobiž

Lepa sadna razstava v Kamnici

Slučajno pogledam včeraj v Kamnici na neki listič z narisano puščico, ki je kazala proti šoli. Stopim bliže in čitam, da imajo kamniški sadjerejci baš ta čas sadno razstavo v šoli. Mimo takih razstav ne sme iti človek in že je bila naša družbica v šolskih prostorih. Šolske klopi smo našli zložene tako, da so se obiskovalci lahko pomikali med njimi, čez nje pa so bile položene v ta namen improvizirane mize, ki so bile posute z najbujnejšim jesenskim cvetjem. Lep utis. Prireditelji so razstavili sadje na papirnatih krožnikih, tri do štiri vsake vrste na enem. Skoraj vsak posestnik je razstavil najlepše in najzlahnejše plodove domačih jablan, hrušk in orehov. Med razstavljalci sem čital imena Bruderman, Čepe, Dolinšek, Dvoršak, grof Avernas, Hribar, Perko, Robiček, Vinarska in sadijarska šola itd. Čudil sem se pa, da g. Kormann, posestnik največjega sadonosnika, ni niti enega sadu razstavil. Zakaj? Kar se tiče sadija samega, bi človek skoraj ne mogel verjeti, koliko vrst zares finega sadija se producira v najbližnji občini našega mesta. Čital sem imena vrst, o kojih nisem imel niti pojma, dasi sem se sam mnogo let zelo intenzivno pečal s sadjerejo. Tudi domačini marsiktere sorte niso poznali, in šele g. Priol, ravnatelj sadijarske šole, ji je določil ime in sicer največ po okusu. Na šolski mizi je ležalo vse polno prerezanih jabolok, g. ravnatelj je namreč neznanke prerezal in iz »mesa«, ki se nahaja okoli pešk, po okusu določil vrsto neznanega ali napačno imenovanega sadu. Na taki razstavi se človek vedno kaj nauči, in reči moram, da sem bil vesel, ko sem pregledal vse te krasne plodove naših sadovnjakov. Dobro bi bilo menda, če bi učiteljstvo tudi drugod priredilo take razstave. Velikega pomena je namreč, da naši posestniki spoznajo vse vzorne in plemenite vrste, kakor jih rado išče inozemstvo, da pomečejo nič vredno blago iz svojih sadovnjakov in z umno sadjerejo poskušajo dvigniti naše narodno blagostanje. Vivant ergo sequentes. — A.

V poravnalnem postopanju

sta: trgovka Ljudmila Korošec v Ptuj od 15. tm. in trgovec Josip Kollenz v Ptuj od 6. tm.

Prijave za odmero davka na dohodke od zgradb za leto 1931.

se morajo vložiti v roku od 1. oktobra do 31. oktobra 1930. Kdor ta rok zamudi, plača kot kazen 3% odmerjenega davka oziroma 10% tega davka, če prijave ne predloži na pisni poziv v danem roku 8 dni. Obrazci prijav se dobe v Mariboru pri davčni upravi, izven Maribora pa pri občinskih uradih za 1 Din komad. Prijavo je treba vložiti za vsak zgradarini podvržen objekt, ki je v katastru posebej popisane. Za več objektov se vloži ena prijava samo takrat, če imajo isto hišno številko. Tudi za zgradbe, ki uživajočasno davčno prostost oziroma davčno olajšavo, je treba vložiti prijave.

Zanimiv gasilski tečaj mariborske gasilske župe

se je vršil včeraj dopoldne v dvorani mariborskega gasilskega doma. Okoliška gasilska društva so poslala na tečaj lepo število svojih delegatov. Predavali so gg. nadučitelj iz Pobrežja Klemenčič o organizaciji gasilstva; župni načelnik Pfeifer iz Hoč o motorjih in njih praktični uporabi pri gašenju; zdravnik dr. Karel Ipavic o prvi pomoči pri nezgodah ter načelnik tvorniške pož. brambe iz Ruš, g. Flakus o praktičnem pomenu turbin in turbinskih sesalk pri požarih. Vsi udeleženci so z zanimanjem sledili izvajanjem predavateljev ter vztrajali do konca.

Tatvina v kavarni.

Knjigovodja Bruno Kantzner iz Kosačkov je nocoj ponoči med 1. in 2. uro prišel v kavarno Evropo, položil na mizo blizu vrat usnjeno rjavo suknjo in siv klobuk ter odšel v posebni oddelek kavarnne. Ko se je vrnil, suknje in klobuka ni bilo več. Za storilcem ni sledu.

KINO

Grajski:

Samo do petka 26. tm.
Ne verujem več v nobeno ženo
krasen 100% zvočni film
V pripravi: Tonfilmska opereta:
Korvetni kapitan: Harry Liedtke.

Union:

Od danes dalje
Največja pomorska katastrofa
ATLANTIK
v 100% nemškem zvočnem filmu.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

Z ženskim plaščem pokrit
je spal danes zjutraj krog 5. na stopnicah mestnega magistrata na Rotovškem trgu brezposelni krojač Al. Štolc. Ko ga je stražnik zbudil in vprašal, odkod mu ženski plašč, ni vedel odgovora. Pravi, da je sinoči hodil od gostilne do gostilne in bil močno pijan. Morda je v takem stanju kje vzel plašč.

»Naše gorice«, glasilo Vinarskega društva za Dravsko banovino in vestnik vinarske in sadijarske šole v Mariboru, mesečnik za pospeševanje kmetijstva, št. 9, prinašajo sledečo vsebino: 1. Dragemu prijatelju v spomin: Ant. Puklavec, s sliko. 2. Vinarska opravila v septembru. 3. Sadijarska opravila v septembru. 4. Gniloba na grozdju. 5. Ovinjenje sodov. 6. Društvene vesti. 7. Poročila o stanju vinarstva v Dravski banovini. 8. Drobiž. 9. Kmet. šolstvo. 10. Meteorološka opazovanja. Ta za našega kmetovalca prepotreben mesečnik dobi vsak član Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru brezplačno, če plača letno članarino Din 30.

»Novi list«, edino slovensko primorsko glasilo, se lahko naroči potom kake mariborske knjižarne proti sprotnemu plačevanju posamezne številke po 2 Din na teden. Dasi je list bolj informativnega značaja, vendar nas bi morale zanimati tudi vse lokalne razmere, da smo tako v stalnem stiku z našimi kraji in ljudmi. List prinaša temeljite in globoko naštudirane tedenske politične pregledne in zanimive dopise z dežele kakor tudi točne odgovore na razna vprašanja o dnevnih zadevah: o vojni odškodnini itd. Naročila sprejema Lj. Zorzut, Smetanova 36 III.

Javna plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo v četrtek, dne 25. septembra ob pol 9. dopoldne v zbornični dvorani. Dnevni red: 1. Naznanila in poročila zborničnega predsednika. 2. Poročilo računskih pregledovalcev o zborničnem računskem zaključku za leto 1929. 3. Pritožba proti dokladi. 4. Aktualna prometna vprašanja. 5. Reforma davka na poslovni promet. 6. Predlogi za unifikacijo čekovnega prava. 7. Poročilo o predlogu za znižanje tarife za poštni čekovni promet. 8. Poročilo o delovanju zborničnega Zavoda za pospeševanje obrta. 9. Uprava zborničnega zavoda za pospeševanje obrta.

Zahvala.
Osrednje društvo nižjih poštih in brozovnih uslužbencev skupina Maribor, se prav lepo zahvaljuje časopisju, denarnim zavodom, tovarnarjem in trgovcem za številna darila, občinstvu pa za krasen poset društvene dobrodelne tobole.

Dobra hrana v Javni kuhinji na Slovniškem trgu št. 6.
V A razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B razredu Din 12.30 in v C razredu Din 14.30. Priglašajte se! XXV.

Usodni glavni dobitki

BLODNJE IN ZMOTNJAVE V PREVELIKI RADOSTI. — ŽRTVE GLAVNIH DOBITKOV.

Veliki loterijski dobitki so želja milijonov ljudi, hrepenenje vseh onih, ki jim usoda v življenju ni preveč naklonjena. Toda, zadeti glavni dobitki, ne pomeni vedno srečo. Pokažejo se namreč lahko okolščine, pod katerimi se razvije nepričakovana sreča v nepričakovano nesrečo. V tolažbo vsem onim, ki še niso nikdar zadeli glavnega dobitka, naj navedemo nekaj primerov, v katerih glavni dobitki ni prinesel sreče temveč nesrečo.

Preteklo leto se je dogodil tak tragičen primer v Porenju v Nemčiji. Neki reven nameščeneec je zadel 100.000 mark, ali 1.300.000 Din v naši valuti. Srečni dobitnik, ki se je mudil ravno v neki majhni vasi, je zvedel za to iz časopisov. Spočetka sploh ni hotel verjeti in je sklenil, da odpotuje takoj v Mainz in se tamkaj osebno prepriča iz liste za žrebanje, ali je v resnici zadel glavni dobitki. Vendar pa ni imel pri sebi toliko denarja, da bi se lahko peljal z vlakom. Vsedel se je torej na kolo in pohitel v Mainz. Med vožnjo so mu lebdela pred očmi krasne misli in sanje o bodočnosti. Videl je pred seboj svoje bodoče življenje in je bil presrečen. V svojem razburjenju ni pazil na pot. In tako se je zgodilo, da se je tik pred Mainzom zaletel v neki avto. Dobil je tako težke poškodbe, da je že čez nekaj ur nato umrl.

Pred dvema letoma je živel v Budimpešti majhen trgovec, ki je imel tudi svojo hišico. Kupčija se je razvijala zelo slabo. Sklenil je zato, da si izboljša svoj položaj z zavarovalno sleparijo. Zavaroval je svojo trgovino in hišico

proti požaru in postal nato sam požigalec. Upal je, da si bo mogel z zavarovalnico ustvariti udobno eksistenco. Toda prišlo je drugače. Požar so še pravočasno opazili in pogasili. Pri tem so ugotovili, da je šlo za požig in trgovca so aretirali. Pod težo dokazov je končno tudi priznal svoj zločin in je čakal v preiskovalnem zaporu na svojo obsodbo. Prišel je dan obravnave. Trgovec je dobil dve leti ječe in je bil s tem zadovoljen. Saj od življenja tako ni imel nič več pričakovati. Toda naslednjega dne je bila izžrebana srečka št. 88.970, ki je zadel 5 milijonov dinarjev. Četrtingo te srečke je imel on. Obvestili so ga takoj o njegovi veliki sreči. A usoda je šla dalje. Kot obubožan, uničen človek je še prenesel, da presedi dve leti v zaporu. Toda sedaj, ko je zadel milijonski dobitki, mu je postal zapor neznošen. Ni mogel vzdržati in je izvršil samomor.

Veliki dobitki pa morajo napraviti tudi še drugačno zlo. Na Dunaju je zadel nekoč lepa, zelo revna deklica glavni dobitki. Deklica je bila prav tedaj zaročena. Njen zaročenec, ubog elektrotehnik, jo je iskreno ljubil. Tudi ona ga je imela rada. Toda, čim je dobila toliko denarja, se ji je zazdel zakon neumest. Pustila je zaročenca na cedilu in odpotovala s svojo materjo na morje. Tamkaj je potem zvedela, da je njen zaročenec iz žalosti izvršil med tem samomor. V dekletu se je v tem trenutku pojavila zopet stara ljubezen. Čutila je, da brez zaročenca Ludovika tudi njej ni več obstanka in je šla tudi ona sama prostovoljno v smrt.

Slovo gotice

V Nemčiji izberejo iz ogromnega letnega prirastka na knjigah vsako leto 50 najlepše grafično opremljenih knjig, ki jih postavijo za vzor vsem drugim. Tudi lani je žirija za pospeševanje lepe knjige imela izbirati. Tekmovanje ni bilo lahko, tudi ne odločitev, saj je bilo na trgu oz. v konkurenci preko 60.000 knjig. Zanimivo pri tej izbiri je to, v kakem razmerju je gotica do latinice. Od petdesetih nagrajenih knjig je samo ena stavljena v čisti gotici, osem jih je z gotiči sorodnih črk, 41 pa v latinici. Vidi se torej, da se tudi v Nemčiji vedno bolj oddaljujejo od zveržene težko čitljive gotice in uvajajo — posebno velika založništva, kakor Ullstein, Scherl i. dr. — v svoje publikacije latinico, ki s svojim krasnim rezom, lagodno zaokroženo linijo daje lepi knjigi posebno vrednost, posebej pa lahko čitljivost. Tako bo v nekaj letih latinica povsod izpodrinila gotico in le kak ljubitelj specialnih tiskov bo še kupoval knjige, tiskane s staro-nemškimi črkami.

Kačji tempelj

Pri Penangu na malajskem polotoku je več tisoč naseljenih Kitajcev. Večino so jih primamile bogate rudne jame in skoro vsi so bogataši, stanujejo v krasnih vilah, imajo konje-dirkače, avtomobile, odlične klube itd. Ta kolonija je dve uri od Penanga, sredi gozdov kokosovih palm in drugih eksotičnih rastlin, sredi prašume zgradila čuden tempelj, tempelj kač, o katerem se mnogo skrivnostnega pripoveduje, v resnici pa ni nič skrivnostnega v njem, ampak samo brez števila zelenih kač v vseh možnih velikostih. Po izrezljanih ograjah, omarah, okvirih slik, pisanih vazah in suhih vejah leže in vise lene, nepremične in apatične, sprožene, zvite, skrite, zamotane v klopke po več skupaj. Krog njih neprestano hodijo svečeniki, ki pazijo nanje kakor na malo deco. Te kače niso nevarne, nasprotno zelo krotke in se tudi rade poigrava s svojimi čuvarji, ki jim na minijaturnih oltarjih ne prestopajo žgo dišeče trave in pazijo, da košarice po kotovih nikdar niso prazne. V košaricah so slaščice za kače — košarica jajca. Ponoči se splazijo kače iz templja in se vračajo v pragozd, čez dan pa se priplazijo nazaj in prvo je, da se do sitega najedo svežih jajc. Kitajci

spoštujejo te kače in jih smatrajo za svete. V biološkem pogledu imajo te kače čudno lastnost: rodijo žive mladiče in ne ležejo jajc kakor druge kače. V veliki pozlačeni kletki čuvajo v templju posebno orjaško kačo, neko vrsto pitona, ki je najbolj sveta med njimi, pa tudi nevarna, ker če ji prideš v bližino, boš čutil na svojih kosteh moč njenih mišic. Napram tujcem so lahko neprijetni tudi čuvarji templja: vpisati se moraš v posebno veliko knjigo in tudi moraš odriniti vsoto denarja. Ako ne daš nič, te čuvarji napode, da »odvrnejo osveto bogov«.

Zrtev lastne nepreviđenosti

V živalskem vrtu v Budimpešti je v sredo vtaknila zasebna uradnica dr. Dorra Waldoff iz Towera v Angliji svojo roko skozi ograjo kletke, v kateri je čepel mogočen ruski medved. Brezskrbno ga je pogladila po glavi. Za ta izraz ljubeznivosti pa jo je medved hipoma zagrabil za roko in je toliko časa ni izpustil, dokler ga ni oficir, ki je spremljal dekleta, udaril z vso silo s sabljo po glavi. Ranjenko, ki je dobila težke poškodbe, so morali prepeljati v bolnico, medved pa je potem še dolgo žvečil krvave rokavice svoje žrtve.

Mati in sin kot filmska igralca.

Pred nekoliko leti je vzbujal splošno pozornost v filmu mali Jacky Coogan, ki je dobil naslov »najmlajši filmski igralec«. Danes je Jacky že velik dečko, toda zdi se, da se več ne afirmira v filmu. Nasledil ga je danes že popularni Sonny Boy, kojega pravo ime je Daney Lee. Tudi njegova mati, Marion Nixon, je znana filmska igralka. Ona je obdržala svoje pravo ime tudi kot filmska igralka. Njen sinček Sonny Boy je star komaj pet let, pa si je kot igralec zaslužil že lepo bogastvo. Marion Nixon je vdova. Skupno s sinčkom igrata v znanem filmu »Sonny Boy« s slavnim partnerjem Al Jolsonom. Mali Sonny Boy se je tako navezal na Al Jolsona, da se ne da več ločiti od njega.

900 milijonov čeških kron za visoke šole bo po načrtu, ki bo vnešen v državni proračun za l. 1931, izdala ČSR tekom prihodnjih 15 let. Vsako leto bo v te svrhe v proračunu 60 milijonov Kč. Češkoslovaška hoče svoje visoke šole izpopolniti do čim najvišje možnosti.

Sport

Dvodnevno gostovanje S. K. Kastner & Öhler v Mariboru.

Graško moštvo Kastner & Öhler je v soboto in nedeljo igralo v Mariboru in sicer prvi dan proti Rapidu, drugi dan proti Železničarjem. Obe tekmi sta končali neodločeno. Domačini so s tem dosegli dva lepa uspeha, ki jih ni podcenjevati.

Prva tekma se je vršila na igrišču Rapida. Obe moštvi sta bili izvrstni in borbeni. Na polju so bili gostje v premoči, pred golom pa so bili premalo odločni. Rapid je nastopil z nekaterimi novimi igralci, ki so se v splošnem dobro obnesli. Rezultat 1:1 (1:1). Sodil je gosp. Frankl zelo objektivno.

Včeraj se je igralo na igrišču SK Železničarja. V splošnem je bila druga tekma bolj zanimiva od prve. Obe moštvi sta bili z veliko vneto pri igri. Železničar je bil v tej tekmi za toliko na boljšem, da je bil ves čas v vodstvu. V napadu je bila dobra leva stran Konrad-Bačnik, dočim je bila desna nekoliko slabša. Krilska vrsta je igrala preveč defenzivno. Obramba je bila sigurna. Vrtar je bil včasih preveč nervozan. Moštvo Kastner & Öhler je rabilo nekoliko časa, da se je prilagodilo igrišču, potem je igralo dobro in docela zadovoljilo publiko. Najboljši mož je bil vrtar, ki je pripomogel z odločno igro, da je moštvo ta dva dni zapustilo najboljšo vtise. Rezultat 3:3 (2:2). Sodil je g. Marinič v splošnem dobro.

Lahka atletika.

V soboto in nedeljo so se vršila v Zagrebu lahkoatletska tekmovanja za državno prvenstvo posameznikov.

Rezultati so bili naslednji: **5000 m:** 1. Predanič (Concordia) 16:19; **100 m:** 1. Hellebrandt (Hašk) 11.3; **110 m z zaprekami:** 1. Buratič (Conc.) 15.6; **200 m:** 1. Skok (Primorje) 23.6; **400 m z zaprekami:** 1. Banšćak (Pančvo) 1:01.4; **800 m:** 1. Rittig (Hašk) 2:04.2; **10.000 m:** 1. Koren (Maraton) 35:11.8; **met krogle:** 1. dr. Narančič (Conc.) 14:01; **skok v daljavo:** 1. Kallay (Maraton) 6.71; **met diska:** 1. dr. Narančič (Conc.) 42.72; **skok v višino:** 1. Kallay (Maraton) 1.80; **1.500 m:** 1. Predanič (Conc.) 4:14.2; **400 m:** 1. Rittig (Hašk) 52; **troskok:** 1. Mioković (BSK) 13.55; **met kopja:** 1. Messner (Hašk) 50.53; **skok ob palici:** 1. Ferković (Hašk) 3.50; **štafeta 4x100 m:** 1. Hašk 46.6.

Rapid:Atletik S. K. (Celje) 4:2 (4:1).

Včeraj je SK Rapid igral v Celju proti Atletik S.K ter po napeti igri zmagal v razmerju 4:2.

Državno prvenstvo v nogometu.

Tretje kolo državnega nogometnega prvenstva se je vršilo včeraj in sicer v Splitu, Beogradu in Osijeku. Rezultati so bili naslednji: Hajduk:Concordia 5:1 (3:1); Jugoslavija:Slavija (Sarajevo) 2:1 (1:1); BSK:Slavija (Osijek) 2:1 (1:0).

Stanje tabele: 1. Hajduk, 2. BSK, 3. Jugoslavija, 4. Concordia, 5. Slavija (Sarajevo), 6. Slavija (Osijek).

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: Ilirija:Sašk (Sarajevo) 1:1 (1:0). Tekma za pokal JNS. Zaradi neodločnega rezultata se bo vršilo nadaljevanje danes. Prvenstvene tekme: Jadran:Reka 8:0 (3:0); Svoboda:Grafika 3:1 (1:0).

Celje: Ilirija:Olimp 4:1 (3:0).

Gradec: Prvenstvene tekme: Kapfenberg:Hakoah 3:0 (1:0); Sturm:Donawitzer S. K. 2:1 (0:1).

Dunaj: meddržavna tekma Madžarska:Avstria 3:2 (2:1); prvenstvene tekme: Vienna:Hakoah 1:1 (1:1); FAC:Hertha 2:2 (2:2); Nicholson:Nemzeti 2:1 (1:1).

Anversa: meddržavna tekma Češkoslovaška:Belgija 3:2 (3:1).

Praga: Sparta:Bata 6:1; Slavija:Victoria Žižkov 2:0; DFC:Bohemians 3:3.

Občni zbor MOLNP.

Včeraj dopoldne se je vršil v restavraciji »Orel« redni občni zbor medklubskega odbora LNP, kateremu so prisostvovali delegati vseh domačih klubov ter delegat LNP g. Marinič. Poročilo o delovanju MO sta podala g. Nerat in

Ilovar. Volitve se letos v smislu novih pravil niso vršile, pač pa so posamezni klubi nominirali v novi odbor svoje zastopnike in sicer za ISSK Maribor g. Maks Koren, SK Železničar g. Fišer, SK Rapid g. Amon, SK Svoboda g. Presl, SK Ptuj g. Zamuda in SK Mura g. Muretič. Odbor se bo konstituiral šele na prihodnji seji, ker LNP do sedaj še ni imenoval predsednika in ostalih 6 odbornikov v smislu novih pravil.

Mariborski zimskosportni podsavez

sklicuje I. redni občni zbor v Mariboru, v lovski sobi restavracije »Orel« dne 25. oktobra ob 21. uri. Če občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje ob vsakem številu članstva. Nova pravila podsaveza, ki jih je prejela izredna skupščina JZSS v Ljubljani dne 14. IX. so bila objavljena v sportnem listu dne 4. VIII. 1930. V smislu § 8 podsaveznih pravil ima vsak član pravico poslati na občni zbor 2 delegata s pooblastili in označbo onega, ki ima glasovalno pravico. Vsak član ima brez ozira na število članstva 1 glas, a za vsakih 20 verificiranih članov še po 1 glas. Vse člane opozarjamo, da nam morajo dostaviti samostojne predloge v smislu § 16 pravil vsaj 14 dni pred občnim zborom pismeno.

Sin, ki še ni porojen, dobil pravdo proti očetu

Pred letom dni je umrl grof Gabrijel Lonjay in je vse svoje imetje zapustil svojemu bodočemu vnuku z izrecno pripombo, da ima njegov sin samo pravico uživanja tega imetja. S to oporoko pa ni bil zadovoljen grof Lonjay sin in je vložil tožbo proti svojemu še nerojenemu sinu. Sodišče je bodočemu grofu Lonjayu vnuku postavilo varuha in mu tudi priznalo pravico revnih. Sodišče je izreklo, da je oporoka pravnoveljavna in je odbilo tožbo grofa Lonjaya ml. proti grofu Lonjayu vnuku, ki ga še ni na svetu.

Uzor racionalizacije v poljedelstvu

Nedavno so novinarji iz Berlina napravili izlet na vzhodno Prusko, kamor so bili povabljeni, da si ogledajo zanimivo napravo: veleposestvo Zöblin, imenovano »žitna tovarna«, na katerem na 1200 oralih zemlje trije ljudje obavijo vse delo. Je to tipični vzgled racionalizacije poljedelstva, potom koje hočejo veleposestniki dvigniti donos svojih zemljišč. Vse človeško delo nadomeščajo stroji. Na veleposestvu Zöblin se na 1200 oralih goji zvečine žito in oves, tretjina zemlje je posvečena pridelovanju krme. Novinarjem so pokazali žetev. Žito žanjejo s stroji, ki obenem žanjejo, mlatijo in čistijo. Čisto zrnje se takoj nalaga na tovarne avtomobile in odvažajo bodisi na kolodvor bodisi v skladišča. Skladišče je trinadstropno poslopje, zrnje gre potom posebnega ogromnega stroja od zgoraj skozi sušilnice in pride tekom časa popolnoma suho v spodaj pripravljene ogromne vreče. Stroj, ki žanje, mlati in čisti obenem, oskrbuje dva človeka. Avtomatično delo v skladišču obavlja en sam človek. S kuharico, ki je nameščena na posestvu, je torej vsega skupaj četvero ljudi, ki oskrbujejo vse delo na veleposestvu, kjer je bilo poprej po 80 do 100 delavcev.

Koliko da ameriški bogataš za knjige.

V Ameriki je umrl bogataš Payne Whitney Formue, ki je zapustil 194 milijonov dolarjev premoženja. Zanimivo je, kako je bil ta denar naložen: vrednostni papirji 182 milijonov, nepremičnine 11.886.350, luksuzni motorni čoln 16.000, salonski voz 57.500, avtomobil 40.000, knjige 150 dolarjev. Vsekakor za ameriške razmere značilno: 150; 194.000.000!

Cestna zveza Srbija—Črna Gora.

Minule dni je bila dokončana gradnja ceste Rudo—Plevlje, ki veže Srbijo s Črno Goro. Cesta je del ceste Beograd—Dubrovnik, ki vodi iz Beograda čez Srbijo, Bosno, Sandžak, Črnogoro, Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Cesta Rudo—Plevlje veže severo-zapadni del Sandžaka s Srbijo in je dolga 54 km.

K. M. Capek - Chods

Jindri

Roman. — Iz češčine prevod dr. Fran Bradač.

67

Slednjič so vzeli tudi Jindro in ga odnesli v bolnico in ga tam položili.

Oči so mu prevezali takoj drugi dan, kakor hitro je izrazil nadzornočemu zdravniku svoj sum in svojo bojazen. Zdaj se je bilo lažje dogovoriti, kajti vse ujetnike od te strani so oddajali ameriški misiji Rdečega križa in tu je šele izvedel, kam so ga bili zapeljali. Bilo je južno-francosko industrijsko mesto in lazaret je bil nastanjen v opuščeni tkalnici za svilo.

Vest o oslepelem ujetniku, navadnem sanitetnem vojaku, ki govori angleški kakor rojen Velikobritanec, se je takoj raznesla po celem lazaretu in je povzročila, da so se za Jindro zelo zanimali; preveza na njegovih očeh je bil dogodek, da celo senzacija, ki je šla daleč čez prag dvorane, kjer je ležal Jindra.

Vest je prišla tudi na uho prve sestre, ki je opravljala v lazaretil misije službo nadzornice strežnic. Posebno je napela ušesa, ko so ji sporočili, da je nesrečnik Čeh!

Še nikoli se ni sešla baje doslej z eksemplarjem tega zanimivega narodca, ki je prisilil ob sklonu vojne cel svet, da se je zanimal izredno zanj, kar je tem bolj čudno, ker svet ni vedel skoro ničesar o njegovi eksistenci; zato je bila zelo radovedna na tega uesrečnika.

Jindra sam je čakal na odločilni trenutek, ki naj mu že definitivno pove, kako bo poteklo njegovo bodoče življenje in ali bo sploh vredno, da bi še živel, s tisto pesimistično resignacijo, na katero se je navadil za vse primere težkih življenjskih dvomov; rajši je pričakoval najhujše, da bi ne bil presenečen.

Po noči brez spanja je bil odločen, da sprejme vse, česar se ne dá izpremeniti, z največjo pohlevnostjo, ki je sicer ni v trojici božjih čednosti, toda če izpodleti, odvaga vsako od njih posebej in vse tri skupaj.

Izteklo se je seveda to tako slabo, da je bilo prav blizu tega, kar imenujemo »najhujše«; toda to je vedel Jindra že vnaprej...

Nikoli ni imenoval po nemarnem božjega imena in tudi to pot se mu to ni posrečilo.

Hotel je reči: »Hvala Bogu, da je vsaj tako!« toda bilo je to tako, da so mu ustne okamenile.

Bil je to predvsem v gosti črni temi trikratno razklan steber svetlobe, ki se je pri vrhu stikal v eno, in v tem kratkem trenutku je Jindra spoznal, da je njegov izvir najbrž proga solnčne zarje, ki je vdrla v zatemelo sobo skozi nekoliko odgrnjen zastor, in njegova avtodiagnoza je bila takoj gotova.

To je potrdila še pol sekunde trajajoča bodeča bolečina zaradi svetlobe in še enkrat je odprl oko in tu je udarila v oko od strani tako močna in morda žareča prišpičena pušica svetlobe, da je Jindra odnehal.

Glava mu je padla nazaj in niti ganil se ni.

Ko se njegovo ohranjeno oko popolnoma pozdravi in ko se ne bo več balo svetlobe, bo pristopno le močnim svetlobnim vtisom brez obrisov, brez perspektive, to je vse.

Ker ni našel v svoji notranjosti niti najmanjšega

sledu ponižnosti, prihranjene za zalogo, se je udal svoji usodi kakor črv, seveda kakor človeški črv, ki se prečesto zvija, ne da bi tega kdo na njem videl.

Seveda je čul visok ženski krik, ki je v tem hipu proniknil zrak, in morda je tudi čul razburjenje, ki je potem nastalo, toda to, kar se je godilo okoli nje, mu je bilo tako neskončno malovažno, da mu še mar ni bilo tega.

Morda bi bil slišal tudi padec zelo velikega in težkega telesa, ko bi dve ali tri naročja ne bila prestregla najvišje sestre, ki je zakriknila, se opotekla in bi se bila malodane zgrudila.

Ona, ki je videla toliko groze, v vseh mogočih maskah, skozi katere je tekom te vojne gledala z moških lic, ni prenesla pogleda na odvezane Jindrove oči.

In vendar — to so opazili vsi — se nekam ni mogla vzdržati, da si ga ne bi dobro ogledala, celo vstala je in šla okrog in okrog njega, obstala in ostrmela kakor kip, in ko je hotela storiti korak, ji je neka notranja vez zvezala noge, da se je zgrudila.

Morali so jo odnesti.

»Pogum!« je pravil zdravnik, naklanja se nad Jindro.

Pogum je seveda še vzvišenejša čednost nego ponižnost, toda so primeri, v katerih je odveč ali pa vsaj brezpomembna, primeri, ki tudi pri največjem pogumu že vnaprej izključujejo vsako zmago, tudi zmago nad samim seboj.

Če pa meni Jindrov angleški kolega pogum napram bolečinam, ki jih prinese takojšnja oskrba njegovih dveh ran, uvideva, da je bilo njegovo vljudno prigovarjanje še bolj nepotrebno.

Ako je duševna muka dovolj močna, izda več kot še močnejša davka kokaina in Jindra je v tej anestezi vzdržal vse telesne muke, ne da bi le enkrat siknil, in sicer vsakokrat, kolikorkrat je bilo to v poznejših dneh še potrebno, na kar se je začelo zdravljenje z zdravilom, ki ga sicer antično zdravniško pravilo o železu in ognju ne navaja, čeprav je edino, ki še preostaja, če ne pomaga niti železo niti ogenj — čas, ki baje vse zdravi in celi, ako ne nastopi poprej smrt.

Ko je došel v ta stadij, je že hodil; njegovo pretresenje živcev se je na srečo izkazalo za lahko.

Navada je vedno jako žaltava stvar, i tedaj, če se je treba zdraviti od nje, i tedaj, če je neobhodno potrebno zdraviti se z njo — in to je bil Jindrov primer. Odvajanje kot zdravilo uporabljajo v zdravništvu le s prav počasnim odvezanjem navad, z zmanjševanjem, po dozah; to ni bil Jindrov primer, njemu so vzeli navado gledati, seveda zdravo navado, tako naglo, da mu je ostala le žalostno neznatna davka, ki bo prav za prav najhujša ovira pri tem, ko se bo moral vaditi — na slepoto.

Moral se bo, siliti se bo moral, če naj ne izgubi vsega, kar še preostaja — jasnosti duha, ko je popolna zmaga izključena.

Ako to izgubi — pride — **melanholija** — in ko se je v svojih najmučnejših bridkosti dotaknil le-te, je Jindra naglo vstal, iztegnil roke naprej, z ono slavnostno gesto tistih, ki ne vidijo, v začetku oslepelosti, s katero nekako zaklinjajo trdovratno temo, stopal naprej, kamorkoli, le da ne otiplje ovire, kajti neprodinost trdih teles je fizična lastnost, ki jo šele slepota pošteno privede ad oculos (pred oči). —

to je bil eden njegovih tedanjih domislekov, katerih trpkost mu je dajala uteho.

Tu so se vselej srečali njegovi prsti z mehkim dlanmi, po svoji polnosti nenavadno hladnimi, kar je bilo Jindri tem prijetnejše, ker bi najbrže sedaj ne bil prenesel tople ženske dlani. Preveč bi ga bile spominjale na braniški vrt.

To so bile roke njegove sedanje strežnice; to nalogo je prevzela z občje priznane požrtvovalnostjo najvišja sestra sama.

Jindrova mati je imela tudi hladne roke in tudi še drugače ga je spominjala na mater.

S svojim šepetom...

Izpregovorila ni niti ene glasne besede, gotovo ne zaradi nedostatka glasu kakor mati; saj se ji je marsikdaj oglasil v polnem zlogu, kadar se je utrudilo grlo pri nasilnem šepetu, toda le v edinem zlogu, in vedno se je zdelo Jindri, da proti njeni volji. Zakaj?

Zelo nesrečni ljudje, ki so se prepričali, da se njihova nesreča ne da izpremeniti, da se bodo morali nekoč z njo pomiriti, nočejo poginuti, nimajo radi, če se jim vedno pripominja velikost njihove nesreče, in Jindra se je domneval, da ima najbrž prav, ako sodi, da govori sestra Edith v pianissimu iz neke obzirnosti napram njegovi nesreči.

In to ga je zelo mučilo, saj vendar ni mrtvec, da bi se okoli njega šepetalo, umrl mu je samo vid, toda kolikorkrat je sklenil, da jo poprosi, naj govori z njim glasno, tolikokrat je — ni prosil.

Cutil je, da bi ji bilo neprijetno, saj je bila preveč nežna in pohlevna in zdelo se je, da izvira njen šepet naravnost iz nežnočutnosti in pohlevnosti. In razun tega je bila gotovo jako odlična dama.

Iz zdravnikovih ust je čul Jindra nekoč neverjeten naslov in takoj nato njen neizpremenljiv šepet, češ da ni v bolnici nič drugega kot sestra Edith; to je rekla v takem tonu, kakoršnega je mogel prenesti ameriški častnik le tedaj, če je bil zelo upravičen in častnik sam zelo galanten.

Ko ji je neka sestra rekla Vaša milost, je nastal odmor, nakar je bila čuti zelo ponižna prošnja za odpuščanje iz ust one, ki se je pregrešila.

V budimpeški bolnici je videl Jindra Pavač šestokrat visoko plemkinjo v obleki strežnice, toda to je bila brez izjeme kometna modna marotta za fotografijo v ilustriranem tedniku; prave strežnice niso bile te komtese niti pol dne.

Toda sestra Edith se je zelo resno trudila, da bi si ta čin in značaj popolnoma zaslužila.

Imela je sicer edinega bolnika — Jindro — toda temu je žrtvovala ves svoj čas in odhajala le, da uradi take administrativne zadeve, ki jih ni mogla opraviti v njegovi sobi.

Bilo jih je mnogo in tudi to je dalo Jindri snov za premišljevanje.

Če so navadni bolniki dospeli že tako daleč kakor Jindra, so jih k večjemu vodili po viziti ven na solnce in potem so jih pustili, da bi se poravnali sam s seboj, s svetom in nadaljnim življenjem.

Toda sestra Edith je tudi tukaj ostala pri Jindri, seveda molče ali pa k večjemu šepetaje; šepnila mu je od časa do časa besedo, dve, ali celo cele stavke, če je to zahtevala kaka zelo vsakdanja, pa tudi nujna zadeva, ki sta jo obravnavala strežnica in bolnik.

(Nadaljevanje sledi.)

Oddam
opremljeno sobo s prostim vhodom in celo oskrbo. Aleksandrova cesta 6, III. nadstr. 2680

Prodam
osebni avto, štirisedežni, dve rezervni kolesi za to leto obdavčen Din 10.000. Maribor, Smetanova ulica 59. 2685

Oddam
opremljeno sobo boljši osebni. Naslov v upravi lista. 3000

Sladki vinski mošt
toči restavracija »Mariborski dvor«, Oset. 2636

V vili
oddam takoj lepo opremljeno sobo, solnčno, zračno, parketirano, z elektriko in separatnim vhodom. Naslov Tržaška cesta št. 44 v trafiki. 2689

Sprejem na stanovanje
dijaka nižjih razredov srednje šole ali vajenca. Grajska ulica 2, Jozefa Arzenšek. 2683

Dve opremljeni sobi
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam trem gospodom. Vpraša se po 17. uri v Delavski ulici št. 19. 2682

Elektroinštalacije,
montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopj vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Hišo na Betnavski cesti št. 8
s štirimi sobami (dve parketirani), električna luč, vodovod, plin, kopalnica na plin, šupa, hlev, vrt prodam proti gotovini. Za večjo obrt ali malo industrijo zelo prikladno. 2667

Kontoristinja,
perfektna stenografinja in večča strojepisja, s trgovsko izobrazbo, išče službo. Ponudbe pod »D. B.« na upr. Večernika. 2679

Posestvice z malo hišo
in sadonosnikom pri Mariboru prodaja Din 55.000.— posredovalnica Troha, Maribor, Aleksandrova cesta 18. 2651

Gramofone popravlja precizno le mehanična delavnica JUSTIN GUŠTINČIČ, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira najboljših gramofonov znamke »Columbia« in gramofonskih plošč. 602

STAMPILJE
T. SOKLIČ
MARIBOR

Spominjajte se CMD!

Fotografiram vse!
Portreti, brzoslike, industrija, sport Najnovejši aparati in svetlobne naprave. Novo urejen fotoatelj. Fotomayer Gosposka 39. 2518

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«.

Novi vinski mošt
beli in črni se toči liter po 10. Din čez ulico 9. Din pri
J. Povodnik, Maribor
Rotovski trg šte. 8

Šolske knjiige in potrebščine

kupite najboljše in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadruga v Mariboru, Aleksandrova cesta šte. 13

Pri skupnem naročilu primeren popust!